І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го ЧЕРВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 8, 1966 No. 104. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок 7-го червня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

НІКСОН В ОБОРОНІ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ. Колишній віце-президент і республіканський кандидат на президента в 1960-му році Ричард М. Ніксон, промовляючи на закінченні шкільного року в Рочестерськім університеті, заявив, що „академічна свобода дозволяє бути взагалі проти війни, і бути проти тієї війни, яка тепер ведеться у В'єтнамі, та виступати проти несправедливости в рекрутаційній системі". Але Ніксон сказав, що в своїх протестах „не смієно переходити на бік ворога", і тому той учитель, який бажає перемоги ворогові, переступає лінію академічної свободи і надуживає її". Ніксон мав на думці учителя Рутґерського університету Френка Дженовізі, який перед учнями заявив, що бажає перемоги Північному В'єтнамові. Війна у В'єтнамі ведеться проти третьої світової війни — кавав Ніксон.

КОНҐРЕС ЗНОВ ВИМАГАЄ, ЩОБ УРЯД не покладав оборону ЗДА на самі тільки далекосяжні ракети, бо в майбутній оборонній війні потрібні будуть і далекосяжні бомбовики. Членів Конґресу в цім спорі, що важливіше для оборони цієї країни, самі машини без людей (ракети), чи літаки, керовані пілотами, — підтримує і більшість військовиків. Вони вказують на це, що у В'єтнамі ведеться вже довший час війна бомбовиками, якими керують пілоти. Уряд вирішив затримати тільки найновіші моделі далекосяжних бомбовиків, а решту цих машин відтягнути зі служби та знищити. Щоб вирішити цю справу, треба б знати характер найближчої світової війни. Це можуть передбачити тільки військові фахівці.

НЕҐРА МЕРЕДІТА ПОРАНИВ БІЛИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ, який був в лісі в засідці. Це сталося недалеко Ґернанда в Міссісіпі, коли Джеймс Г. Мередіт маршував із 5-ма іншими особами, бо хотів показати, що йому вдасться перейти цілий стейт Міссісіпі без перешкоди. Цей демонстративний марш Мередіта не подобався білим сеґреґаціоністам, які не злюбили неґра від того часу, коли він в 1962-му році був першим неґром-студентом, який вписався до університету, в якому навчалися тільки білі студенти. Мередіт хотів заохочувати неґрів, щоб реєструвалися, як виборці. Він є поранений в шпиталі в Мемфісі. Перша вістка була, що він помер. Тепер є надія, що він житиме.

У СВІТІ

У МОСКВІ НАРАДЖУЮТЬСЯ СІМ МІНІСТРІВ закордонних справ членських держав Варшавського пакту, себто СССР і його европейських сателітів. Проводить совєтський міністер Андрей Громико. Справа іде ніби про шукання шляхів для поправи відносин з Заходом, але Совєти не поступаються з свого становища щодо „двох Німеччин" тому порозуміння з Заходом на базі з'єднання Німеччини і мирового договору не можливе. Большевики твердять, що це „випадок", що ті наради у Москві відбуваються одночасно з конференцією Ради НАТО у Брюсселі.

ДО ЙОГАННЕСБУРҐУ В ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОМУ СОЮЗІ ПРИБУВ сенатор Роберт Кеннеді, запрошений туди студентською організацією університету в Кейптавні. Кеннеді виголосив на форумі того університету промову на тему людської і академічної свободи, натавруваши расову нерівність. Уряд у Північній Африці був проти відвідин Кеннеді та відмовив його бажанню — зустрітись з прем'єром Гендріком Вервердом або будь-котрим міністром. Кеннеді мав зустрічі тільки з редакторами, духовниками та студентами. У Південно-Африканському Союзі уряд веде біло-расистську політику. Відвідини Кеннеді загострили травневі політичні спори.

В ІНДІЇ ПЕРЕВЕДЕНО ДЕВАЛЬВАЦІЮ ТАМОШНЬОЇ ВАЛЮТИ. Рівновартістю долара буде 7.5 рупій замість дотеперішніх 4.76. Фунт штерлінґів коштуватиме 21 рупії замість 13.3. Хоча уряд ще недавно заперечував бажання перевести девальвацію валюти, проте вчинив це під тиском збоку закордону, який вимагав рішучих заходів проти інфляції і діяння чорної біржі. Ліві ведуть кампанію, щоб уряд привернув закордонному капіталові.

ТАШКЕНТ УПАВ ЖЕРТВОЮ НОВОГО ЗЕМЛЕТРУСУ. В минулу неділю о год. 3.11 над ранком стався новий землетрус, який спричинив паніку серед недавно ще одномільйонового міста. Важкі землетруси навістили те місто 25 квітня, 10 травня і 24 травня. Тепер вже одна п'ята міста цілком поруйнована. Коло 30.000 мешканців переселились в інші околиці.

УРЯД В ЕСПАНІЇ СКОНФІСКУВАВ ЧИСЛО студентського католицького тижневика „Сіґно" за статтю одного молодого духовника про „Поступ і Церква". Ця конфіската є останнім з довгого ряду репресійних актів державних властей проти молодших духовників, які приєднались до поступової опозиції проти реакційного режиму.

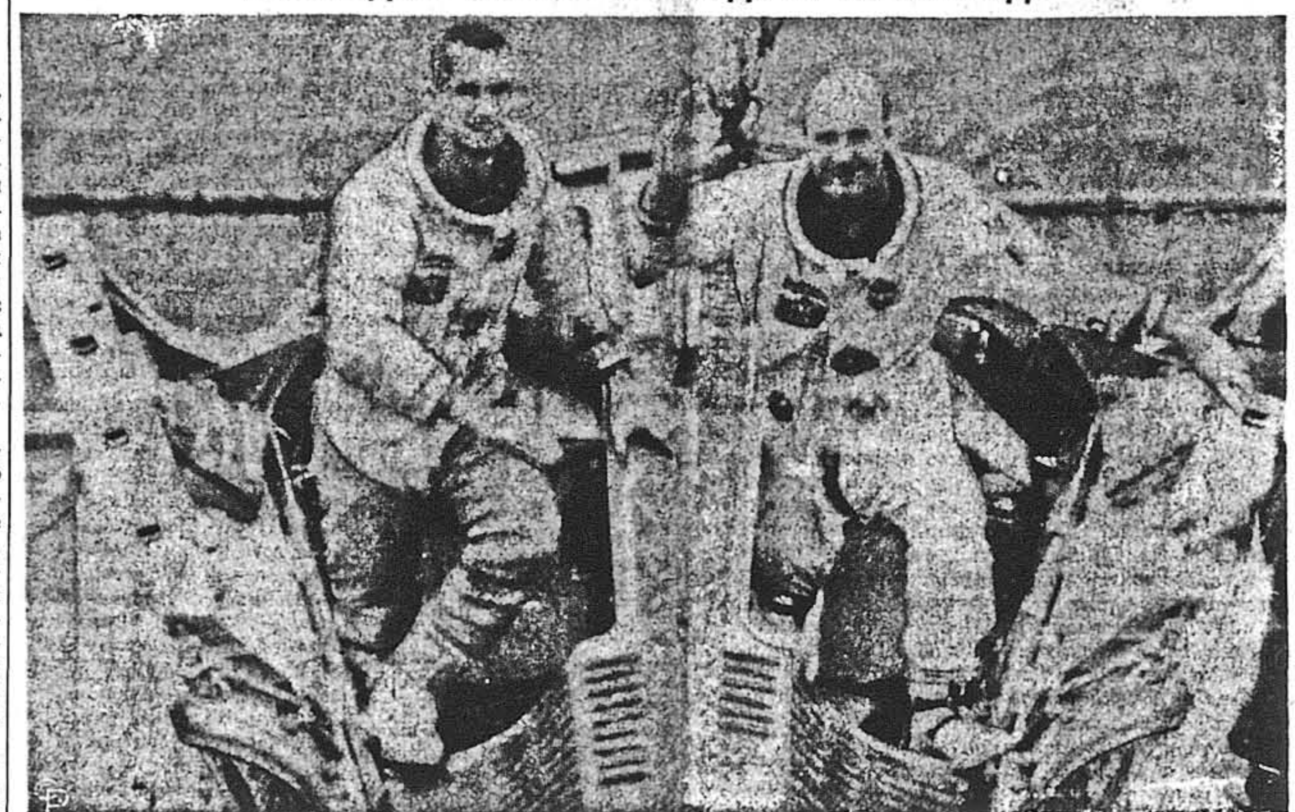
В ІТАЛІЇ ПРОГОЛОШЕНО АМНЕСТІЮ з нагоди 20-річчя республіки. 3 головних в'язниць у Римі вийдуть на волю 450 в'язнів, в Міляні 500, в Турині 400. Разом тисячі в'язнів відзискають волю, а десятки справ, які є ще в судах, будуть скасовані. Вже розпочалось звільнювання в'язнів.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ МАТЕРІЯЛІВ ДО ЗБІРНИКА З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Як відомо з попередніх повідомлень, Український Народний Союз і „Свобода" приготовляють видання окремого збірника з нагоди 50-річчя Української Революції, що припадає в наступному, 1967-му році. Редаґування підготова збірника, що появиться в повному 20-тисячному тиражі „Свободи" восени цього року, вже почалася. Проте, щоб дати нагоду й можливість найширшим колам наших громадян, зокрема активних учасників великих подій 50 років тому, дати свій причинок до її історії, Редакція візьме від дбайливу увагу кожний надісланий матеріял: спомини, документи, ілюстрації, спостереження й коментарі. Невикористані матеріяли будуть авторам з подякою повернені. Матеріяли надсилати до редакції „Свободи."

АСТРОНАВТИ ДЖЕМІНІ 9 ЗГІДНО З ПЛЯНОМ ПРИЧАЛИЛИ НА АТЛЯНТИКУ І ПЕРЕХОДЯТЬ ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ НА ФЛОРИДІ

Астронавтів Юджіна Сернена і Томаса Стеффорда висаджують після їхнього успішного триденного лету космічною кабіною Джеміні 9 на покл ад літаконосця „Восп" („Оса").

Кейп Кеннеді, Флорида — Астронавти Джеміні 9 полковник Томас П. Стеффорд і командор Юджін А. Сернен в понеділок 6-го червня щасливо приземлилися у віддалі 345 миль на схід від Флориди на океані о год. 10-ій перед полуднем. Вони кружляли довкола Землі 72 години і облетіли її 44рази. Кабіна Джеміні 9 осіла на воді тільки півмилі від того місця, що було їй призначене, на три милі від літаконосця „Восп", який чекав на те, щоб виловити астронавтів разом із кабіною з води. Президент Джансон телефонував до астронавтів, коли вони були на кораблі, і ґратулював їм за успіхи, кажучи, що вони є гордістю американського народу, бо бувши в космосі зберегли притомність ума та відвагу, натрапивши на непередбачені перешкоди. Президент повідомив астронавта Сернена про те, що підніс його до рангу повного командора. Докладність місця приземлення астронавтів із кабіною вперше вможливила телевізії докладно передавати акцію приземлювання та негайно передавати на телестар, щоб не тільки ЗДА, але і Европа могли слідкувати за тим, як відбувається витяг кабіни Джеміні 9 з води. З корабля астронавти після лікарських оглядин, літаком відлетіли до Кейпу Кенеді на Флориді, де переходять дальші лікарські оглядини та де вони відбули коротку пресову конференцію. Науковці вдоволені з осягів астронавтів, бо хоч вони і не мали повного успіху і не могли злучитися з ракетою АТДА, то вони з успіхом виконали численні інші вправи, згідно з програмою. Астронавт Сернен не міг дві години і 30 мінут мандрувати по космосі, бо його „окуляри" в астронавтичній одежі несподівано зайшли парою, і він внаслідок цього не міг нічого бачити та мусів на 21 мінуту вчасніше вернутися до кабіни. Науковці мають досліджувати, яка причина була в тому, що так сталося. Також науковці мають вияснити, чому не вдалося астронавтові Серненові зміряти силу радіяції, коли він перебував в космосі. Досі ЗДА відбули 13 летів по космосі, а СССР 8. Астронавт Сернен встановив новий рекорд побуту людини в космосі поза кабіною, бо він там перебував аж 2 години і 9 мінут, а совєтський астронавт Леонов ходив по космосі тільки 10 мінут. В наукових колах підкреслюють, які великі осяги здобуті в порівнянні з першими летами довкола Землі. Досвіди астронавтів Джеміні 9 будуть використані при леті Джеміні 10, який призначений на 18-го липня ц.р. В 10-му Джеміні астронавт буде поза кабіною тільки 50 мінут і тоді, коли світитиме над кабіною Сонце. По космосі тоді має ходити астронавт майор летунства Майкел Коллінс. Д-р Джордж Мюллер заявив, що астронавти ступнево вивчають в космосі, як треба керувати кабіною, коли вона в космосі, бо вправи на Землі відбуваються в інших умовах, як в космічних просторах. Мюллер вдоволений із дотеперішніх успіхів американських астронавтів.

В Джерзі Сиґі відбулися Окружні Збори Відділів УНСоюзу

Джерзі Сиґі, —В п'ятницю, 3-го червня відбулися тут у приміщенні УНДому Окружні Збори Відділів УНСоюзу Надгудсонської Округи. Проводив ними голова О. К. Антін Шаран, а секретарював Дмитро Дидик, секретар О. К., який теж відчитав спочатку нарад протокол з попередніх зборів. Короткий реферат про світла і тіні 26-ої Конвенції УНСоюзу виголосив член Екзекутиви УНСоюзу Володимир Сохан. Після доповіді вив'язалася дискусія, в якій взяли участь Н. Гісь, М. Баран, Д. Дидик, І. Костик і А. Шаран. На цих зборах одержали з рук члена Екзекутиви ювілейні відзнаки УНСоюзу за кращі осяги в минулорічній членській кампанії наступні організатори членів Надгудсонської Округи: Д. Дидик — золоту за приєднання 58 членів, Квітка Стецюк — срібну (28 членів), та бронзові відзнаки: Стела Расн (20 членів), Теодор Литвинюк (20 членів), Михайло Баран (12 членів), Антін Шаран (12 членів), Михайло Волошин (12 членів) і Степан Островський (11 членів).

Вкінці нарад обговорено точні пляни Союзового Пікніку, що його влаштовує Окружний Комітет вже на наступну неділю, 12-го червня в просторому саді Українського Народного Дому в Байоні при 23 Іст 23-ій вулиці. Присутні розділили між собою обов'язки господарів пікніку та вирішили призначити чистий дохід з пікніку на народні цілі.

До провідної хунти у Південному В'єтнамі прийнято 10 цивільних

Сайгон. — Південно-в'єтнамський прем'єр генерал Нгуєн Као Кі дотримав дану буддистам обіцянку і доповнив 10-членну військову хунту, що офіційно зветься „Комітетом Національного Проводу", 10-ма цивільними. Тому, що З'єднана Буддистська Церква бойкотувала підготовчі наради, то між тими 10-ма цивільними діячами нема нікого з провідних монахів тієї Церкви, але є два буддисти, два католики, по двох представників двох сект та ще два діячі, не зв'язані з Церквами. Протести реформа войовничих буддистів не задовольнила і вони далі вимагають, щоб генерал Као Кі димісіонував. Однак всі познаки вказують на те, що уряд Као Кі хоче перевести у вересні ц.р. вибори і відійти найшвидше тоді, коли зберется конституанта. Так званий конґрес збройних сил, зложений з 30-ох генералів та інших командантів різних частин, висловив довір'я голові держави генералові Нгуєнові Ван Тіє і прем'єрові ген. Као Кі. Тим часом американські чинники признають, що політичний неспокій, який оце триває у Південному В'єтнамі вже кілька тижнів, погано відбився на воєнних операціях проти комуністів, головно у північній частині тієї країни, де розташований 1-ий південно-в'єтнамський армійський корпус. Кілька змін на становищі його команданта та інших командних позицій насправді втягли той корпус у внутрішню політичну боротьбу, з відтягненням його з бойового фронту. Так само послаблено інші бойові південно-в'єтнамські війська, льояльні центральному урядові, бо стягнено їх до Сайгону і частинно вислано до Данангу, задля привернення престижу центрального уряду і забезпеки проти надто загрозливих протирежимових дій войовничих буддистів.

Цивільна комісія, що її покликав Као Кі для виготовлення проєкту виборів до конституанти, виготовила такий проєкт, передбачивши 159 членів конституанти, з округ, що матимуть по 100.000 мешканців. Ця Комісія потвердила, що вибори повинні відбутися 11-го вересня ц.р. після тритижневої передвиборчої кампанії і що обрана конституанта може перетворити себе у постійне законодатне тіло. Не відомо, як військова хунта погодиться на такий проєкт, бо прем'єр Као Кі твердив, що конституанта не матиме інших прав і компетенцій, як тільки схвалити конституцію, та що вибори до парляменту мають відбутися наступного року окремо. Као Кі твердив, що таким чином військова хунта пануватиме ще який рік. Хоч у буддистському таборі є дві групи — войовнича і поміркована — проте вони обидві стоять на становищі, що після виборів конституанти Као Кі повинен передати урядування в руки цивільних.

У Брюсселі відбуваються важливі наради міністрів 15-ох західних держав

Брюссель. — В понеділок 6 червня ц.р. розпочались у Брюсселі наради міністрів закордонних справ членських країн Атлантійського Союзу (НАТО), перший день без участи Франції, а від вівтірка 7 ц.м. також з участю Франції. Головна проблема — перенесення з-під Парижу головної кватири збройних сил НАТО та взагалі з території Франції всіх союзницьких військ, баз, складів і влаштувань. Франція де Голля зажадала, щоб головна військова кватира була перенесена до 1 квітня 1967 р., а всі склади і бази до 31 липня наступного року. Зате заявила Франція, що вона немає нічого проти залишення у Парижі Генерального Секретаріяту НАТО, чи пак Політичної Ради того Союзу. Однак ЗДА, Британія і Західня Німеччина рішуче виступають проти такого поділу, вважаючи, що головна військова кватира мусить знаходитись там, де й політична верхівка НАТО. Канада, Італія і Голляндія не хочуть „дразнити і провокувати" де Голля. Рішено компромісово, що спеціяльно для справи осідку Ради НАТО відбудеться в жовтні ц.р. окрема конференція міністрів НАТО. Зате на конференції в Брюсселі панує одностайність становища, що без уваги на політику Франції і її теперішнього президента треба надалі зберегти НАТО, як найбільший західній військово-політичний союз, який повинен поширити всоє значення, як суто військового бльоку, також на політичну ділянку.

У СКРЕНТОНІ ВІДБУВАЄТЬСЯ 16-ТА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ

Антін Батюк

Скрентон, Па. — У понеділок, 6-го червня тут у приміщеннях готелю Джермен почалася 16-та з черги Звичайна Конвенція Українського Робітничого Союзу, другої після Українського Народного Союзу найбільшої української забезпеченевої і громадської установи у вільному світі. Конвенцію, після молитви, яку провів всч. о. Григорій Хомицький з Української Православної Церкви, формально відкрив довголітній головний предсідник УРСоюзу Антін Батюк. Президію Конвенції обрано в складі: ред. Дмитро Корбутяк з Вашингтону — предсідник, д-р Володимир Комаринський з Ню Арку і Михайло Воробець з Манітоби, Канада, — заступники предсідника, Володимир Василащук з Філядельфії і Богдан Біґус з Дітройту — секретарі. Обрано ряд конвенційних комісій, як: Виборчу, Просьб і Скарг, Пресову, Організаційну, Резолюційну, Комісію Молоді та інші. В конвенції бере участь 161 делегат Відділів та 22 головних урядовців і редактори та адміністратори „Народньої Волі", офіційного органу УРСоюзу. Конвенцію привітав уже в першому її дні посадник Скрентону. В цьому ж першому дні Конвенції вичерпано звітування головних урядовців, а другий день нарад, у вівторок 7-го червня, започатковано звітами редакторів і адміністратора „Народньої Волі". Після відкриття Конвенції схвалено та вислано президентові Линдонові Б. Джансонові телеграму із повною підтримкою його політики на припинення комуністичної агресії та боротьби проти тієї агресії у В'єтнамі. В середу, 8-го червня, конвенція продовжуватиметься в приміщеннях оселі УРСоюзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й., де й відбудеться традиційний конвенційний бенкет.

КАРДИНАЛ СПЕЛМАН ПРИВІТАВ 100-ДОЛЯРОВИЙ БЕНКЕТ У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Звітуючи у вчорашньому виданні „Свободи" про 100-доляровий бенкет в Ню Йорку на пошану Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви і Кардинала Йосифа Сліпого та згадуючи про численні привітання для бенкету, пропущено помилково згадку „що привітання для бенкету та побажання успіхів наспіло також від кардинала Френсіса Спеллмана.

Із Громадського Комітету, що влаштував цей бенкет, додатково інформують, що ще багато з учасників бенкету не вспіли підписати Пропам'ятної Книжки під час самого бенкету й її можна ще підписати в приміщенях „Арки" при 48 Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку, в скарбника Комітету дир. Ярослава Пастушенка.

„ВІСТІ УККА" — ДОКАЗ НАШОЇ ГРОМАДСЬКОЇ СВІДОМОСТИ І ЗРІЛОСТИ

У вчорашньому числі „Свободи" надруковано окремою 4-сторінковою вкладкою чергові „Вісті Українського Конґресового Комітету Америки із виключно списком платників Українського Національного Фонду УККА та жертводавців на цей фонд. Разом у 1965-му році зібрано на цей Фонд 83.279.00 дол. В найближчих днях ці „Вісті УККА„ появляться також в інших наших пресових органах і вони заслуговують на те, щоб кожнис з нас уважно познайомився з поміщеними там іменами, бо це список наших дійсних громадян, які свою приналежність до Української Громади та свою відданість українській справі потверджують не тільки самими іменами і словами, але й ділом-жертвою.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НОВІ УКРАЇНСЬК ЦЕРКВИ В КЛІВЛЕНДІ

Парма, Огайо. — (зрв) — В неділю, дня 22. травня ц. р. тут посвячено наріжний камінь під нову Українську Католицьку Церкву ім. св. Андрея. Посвячення довершив Митрополит Кир Амвросій Сенишин, який також відправив з цього приводу Архиєрейську Полеву Службу Божу. Співав Хор під батутою Ярослава Барнича. Нова Церква матиме 650 місць. Кошти її будови разом з парохіяльним будинком виносить понад пів мільйона долярів. Буде це четверта українська католицька церква Великого Клівленду. Її парохом буде о. монсиньйор Дмитро Гресько. Незабаром буде закінчена в Пармі будова Української Православної Церкви ім. св. Володимира при Стейт Ровд. Парохом її буде о. протоєрей Степан Ганкевич.

СУЖ У МЮНХЕНІ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ТЕРОРУ В УКРАЇНІ

Мюнхен. — Спілка Українських Журналістів в Німеччині з осідком у Мюнхені винесла протест проти переслідування журналістів в Україні. У своєму протесті СУЖ вимагає звільнення засуджених українських критиків Івана Світличного і Івана Дзюби, як також і інших засуджених діячів української культури, що про їхні арешти повідомляють акредитовані у Совєтському Союзі західні кореспонденти. СУЖ звернулась із закликом до всіх журналістів, щоб вони всіми доступними засобами повели боротьбу з переслідуванням вільного слова і думки в Совєтському Союзі, а передовсім поборювали переслідування письменників і діячів культури, домагаючись свободи релігійних і політичних переконань.

ВИСТАВКА МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ У ГАЛЕРІЇ „МИ І СВІТ"

Торонто. — У Мистецькій Галерії „Ми і Світ", при вул. Блур Захід 2263 відбулася в неділю, 5-го червня ц.р., відкриття виставки творів великих майстрів українського живопису з часу між двома світовими війнами. Будуть виставлені зібрані із приватних колекцій твори таких мистців, як — Олекса Новаківський, Іван Труш, Федір Кричевський, Василь Кричевський, Левченко, Киянченко, Іванець, Бутович, Петро Холодний (ст.).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті відписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Після університету

Протягом перших двох тижнів червня відбуваються у кругло півтори тисячі коледжів і університетів З'єднаних Держав традиційні церемонії закінчення навчального року з роздачею дипломів їхнім абсольвентам. Нема ще докладної статистики щодо наукових ступнів абсольвентів останньої кляси 1966 року, але подано округле число самих абсольвентів: 666.000.

Кількасот тисяч молодих чоловіків і жінок розпочинають новий життьовий етап. Організація американської високої освіти тісно пов'язана з практичними можливостями заробітного використання її, і кожний коледж чи університет є водночас своєрідним бюром посередництва праці. Цього року в Америці постав такий господарський парадокс: економісти стверджують сповільнений темп господарського розвитку, але запотребувань є більше, як кандидатів. Так, наприклад, в Сиракюзькому університеті із 594 компаній, що зголосили запотребування на різні роди праці, 116 взагалі не дістали ніяких зголошень. Колумбійський університет в Ню Йорку ствердив, що цей рік не гірший за всі післявоєнні роки, з тим застереженням, що абсольвенти ставлять інколи зависокі вимоги до працедавців: багато абсольвентів хочуть зразу, чи після короткого вишкільного часу, мати керівні становища.

Торгівля і промисл, шкільництво і державні установи — головні джерела нових варстатів праці для університетських випускників. Технічні й математичні науки завжди ще поплачують найбільше. Але є також велике запотребування на фахових бібліотекарів, бухгальтерів, знавців асекураційної справи і вчителів різних фахів. Коли абсольвенти високих шкіл ставлять інколи зависокі вимоги щодо своїх працедавців, то й працедавці назагал вимагають від аплікантів вищих наукових ступнів. А втім, ґрадуанти машинознавства в Міському коледжі Ню Йорку, що його не зараховують до найвищої кляси високих шкіл в Америці, дістають без труду працю з першою платнею 650 дол. місячно. Цікаво, що між варстатами праці з розмірно найнижчою винагородою є комерційне мистецтво та — журналістика, включно з працею в радіо і телевізії. Надзвичайно покращали можливості заробітної праці для жінок, що скінчили коледж чи університет — в різних ділянках знання. Нема також расової дискримінації у прийманні на працю аплікантів, однак все ще дуже мало є абсольвентів-муринів, які дорівнюють білим своїми осягами в науці.

Це один з феноменів американського життя й американських відносин, що кожного року вливаються в економіку сотні тисяч молодих фахових сил, які вже на студентських лавках плянують своє життя, одружуються і засновують власні родини, а з розвитком американського промислу й торгівлі роз'їздять по всьому світі. Вони вносять із собою в життя країни новий розмах, нові ідеї, амбітне новаторство. Не дивниця, що щорічні „коменсмент" є урочистими подіями, що їх використовують найвищі державні мужі для виголошування актуальних промов. Чи не було б корисно, щоб наша студентська централя дбала за статистику щорічних абсольвентів українського походження і щокілька років переводила облік, що з ними сталося,! Бож це ті наші ґрадуанти, які мають колись перейняти провід в американсько-українській громаді.

Облудний протест

Згідно з офіційним повідомленням міністерства закордонних справ СССР, надрукованим у московських „Известиях", як також у київській „Радянській Україні" з 2 червня ц. р., назване міністерство викликало 1-го червня цього року представника канадійського посольства у Москві і заявило йому „протест проти антирадянської кампанії, яка ведеться в Канаді, і провокаційної діяльности проти посольства СССР у Канаді".

Як сказано у надрукованому в совєтській пресі повідомленні, протягом кількох років „у Канаді періодично інспірується грубі антирадянські кампанії"; „особливо великий супроти Совєтського Союзу ворожий галас зчинено останнім часом навколо так званої справи Спенсера". В заяві совєтського уряду засуджено також ближче невизначені „недопускальні дії канадійської влади щодо посольства СССР у Канаді".

У цьому протесті совєтського уряду, ясна річ, промовчано всі факти, що стали приводом чи дали причину до опротестовуваних урядом Совєтського Союзу „антисовєтських кампаній". Не згадується нічого про розкривання щораз нових шпигунських актів і дій, вчинених совєтськими шпигунами з дипломатичного персоналу СССР на терені Канади. Немає ніякого натяку на глибоко обурливу і провокаційну підривну роботу совєтської „п'ятої колони" в різних провінціях Канади, спрямовану головним чином проти канадійської державної безпеки і проти окремих етнічних груп у Канаді, особливо ж української. Ніби мимоходом згаданий у заяві „галас з приводу справи Спенсера" був не тільки зрозумілий, але й оправданий. Якби така „спенсерівська" шпигунська афера була розкрита в Совєтському Союзі, то Москва зчинила б не то галас, але просто несамовитий рев в усьому світі, і сипалися були б не тільки протестаційні ноти, а й смертні вироки у влаштовуваних КГБ показових процесах.

Не названо в совєтському протесті й головну причину його, а саме — влаштовану в суботу 28 травня ц. р. в Оттаві, столиці Канади, українську маніфестацію-протест проти переслідувань і репресій, стосованих совєтським режимом у відношенні до українських літераторів і мистців на Україні у зв'язку з арештами І. Дзюби, І. Світличного й інших діячів культури. Совєтська амбасада в Оттаві пробувала була ударемнити цю маніфестацію провокаційними заявами й демаршами, а коли все це не повелося і учасники маніфестації із співом „Не пора" пішли походом під совєтську амбасаду, охоронювану канадійською поліцією, то в Москві визначено це „недопускальними діями канадійських властей щодо посольства СССР в Канаді".

Облудність совєтів у цьому відношенні справді таки безмежна.

Ярослав Курдидик

ТРУДНОЩІ У НОВОПОСТАЛИХ ДЕРЖАВАХ

З останнього бюлетеню ОН, офіціозу цієї організації, виходить, що широкі пляни, виготовлені в 1961 році Комісією для допомоги економічно недорозвиненим новопосталим державам, не реалізуються так, як передбачали їх автори. А згідно з тими плянами протягом десяти років більшість новопосталих держав мають досягнути рівня „приблизної самовистачальности". Ці теоретичні припущення базовано на тому, що колишні „жертви колоніялізму", попри приділювану їм матеріяльну допомогу, виявлять політично - патріотичний запал, підносячи економіку своїх країн пересічно на 5% річно.

Дійсність показує щось зовсім інакше: більшість новопосталих держав зробили лише незначний поступ у своїй економіці абож тупцюють на місці, а ті, що поважилися „вкусити забагато", не всилі того перетравити, і це створило хаос у їхньому народному господарстві.

Згадана вище комісія, як читаємо в бюлетені ОН, домагається підвищення допомоги від „багатих та економічно устабілізованих держав", щоб протягом наступних п'яти років надолужити невиконане. Відгук на ці домагання не дуже голосний, і інвестиції приватних підприємств у новопосталих країнах не зростають. Як причину цього подають недовір'я для їх політичної стабільности.

Практика з попередніх років показує, що в більшості новопосталих держав матеріяльну допомогу вжито не на піднесення добробуту населення, а на оплачування численних державних урядовців, яким створено такий високий життьовий стандарт, що відсунув далеко в тінь усе те, що мали урядовці в тих країнах за часів колоніялізму.

Згідно з потвердженими вістками, в Ніґерії, Малі, Уґанді і Танзанії платні усім високим урядовцям виплачувано в чужій валюті, і вони ті гроші вкладали на свої конта у закордонних банках, щоб забезпечити себе на ту „чорну годину", коли нова влада, яка там дуже часто змінюється, позбавить їх праці.

У деяких державах, як Ґвінея, Камерун, Бразилійське Конґо і Ґана, де 90 і більше відсотків населення неписьменне, замість розбудовувати шкільництво і підготовляти кадри фахівців, споруджують різного роду люксусові будівлі. Ось для прикладу в такій відсталій державі, як Ґана, її колишній президент Нкрумаг витратив 30 мільйонів долярів на будову розкішного палацу із бенкетовою залею на 2 тисячі місць, де мали б засідати представники афроазійських країн - членів проєктованої ним організації „ОН число 2". Колишній диктатор Бен Белла оплачував усі рахунки з готелів своїм прокомуністичним прихильникам, які приїздили до Альжиру із закордону, в той час, як населення терпіло неймовірну нужду.

Варто ще згадати й диктатора Сукарна з Індонезії, який, хоч і пропаґував завзято комунізм, але не погорджував американською допомогою, і більшість тієї допомоги зужив на будову двох палаців, на оплачування власної „ляйбґвардії" та на утримування в окремому замку 300 найкращих дівчат для „репрезентації" індонезійської раси перед чужинцями. Очевидці стверджують, що життя Сукарна було таке люксусове, що його можна було порівняти хіба з життям найбагатших магараджів.

А разом з цим усім важко зрозуміти деякі нічим не виправдані дивовижі, про які пише К. Е. Нілсон у своїй книжці „Майбутнє новопосталих держав". Ось так, наприклад, провінцію Катанґа, яка під проводом прозахідного прем'єра Мойсе Чомбе відірвалася була від уряду Конґа, що його очолював комуністичний ставленець Люмумба, заатаковало на 70% оплачуване Америкою військо ОН, яке вигнало Чомбе з тієї країни. Щоправда, щасливим збігом обставин Чомбе пізніше вернувся, очолив і устабілізував життя в розтерзаному анархією Конґо. Але після того з поміччю сторонніх сил встановлено диктаторський режим самозванця „генерала Мобуту", який проголосив себе „досмертним президентом". Мобуту своїх міністрів, які стали до нього в опозиції, наказав заарештувати, поставити перед військовий суд, і цими днями їх за „державну зраду" публічно повішено на одній із площ Леопольдвілю.

Подібні політичні судороги переживає тепер Уґанда, в якій ведуться завзяті бої між військами короля Мутеса та його прем'єра Оботе. В останніх кривавих сутичках було сотні вбитих і поранених. Боротьбу за диктаторський „трон" ведуть між собою також самозвані генерали в Ніґерії.

П. Лессінґ, відомий коментатор із „Нейшнел Ревю", пише: „Важко зрозуміти становище, яке зайняли ЗДА супроти Родезії, що без сторонньої допомоги твердо стоїть на власних ногах, і розпочали атаку проти теперішнього уряду І. Сміта так само, як колись у Катанзі проти Чомбе. Так званий „білий уряд" Сміта, — пише Лессінґ, — допускає чорних до участи в адміністрації, але вимагає від них належної для цього підготови. Як добрий знавець Африки, Лессінґ твердить, що якби чорні перебрали владу в Родезії у свої руки, то з нею сталося б те саме, що з Конґом, Ґаною чи Ніґерією. А щодо Республіки Південної Африки, в якій расовий поділ ще гостріший, як у Родезії і проти якої афроазійський бльок переводить усі можливі санкції — Лессінґ завважує, що це — внутрішні справи тих держав. ЗДА — пише він — також мають „расові недомагання" в Алябамі та Міссіссіпі, а в СССР, де „не існує" расового питання, повинищувано цілі народи, як татарський, калмицький, і в т. зв. „самостійних совєтських республіках" іде повна нігіляція всього того, що має познаки національної окремішности. Однак, СССР сильна держава, і тому ніхне поважується про це говорити, — кінчить свої висновки Лессінґ.

34-ИЙ КОНҐРЕС МІЖНАРОДНОГО ПЕН-КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

Вже під кінець цього тижня до світової метрополії Ню Йорку прибуде понад п'ятсот письменників із 56 країн Европи, Азії, Африки, Австралії й обидвох Америк, щоб взяти участь в одинотижневих нарадах Світового Об'єднання Письменників ПЕН-Клюбу. ПЕН — це скорочена назва для англійського визначення працівників пера. Ця міжнародня асоціяція поетів, драматургів, есеїстів, редакторів і романістів була створена за почином англійських письменників у 1921 році в Лондоні. Першим президентом ПЕН - Клюбу був англійський письменник, лавреат Нобелівської премії за 1932 рік Джон Ґолсворті. Пізніше президентами цієї організації були такі визначні письменники, як англійський повістяр Герберт Велз, французький романіст Жюль Ромен, бельгійський письменник Моріс Метерлінґ, італійський філософ Бенедетто Кроче. Теперішнім президентом, що його вибрано попереднього року на 33-му конґресі в Бледі, в Юґославії, є американський драматург Артур Міллер.

ПЕН - Клюб складається з 76 осередків у 56 країнах і нараховує понад 7,500 членів. Головною ціллю цієї асоціяції письменників є міжнародне порозуміння і оборона свободи думки і слова. У статті ПЕН - Клюбу сказано, що стоїть він на принципі вільної виміни думок між усіми націями і його члени зобов'язуються протистояти всякому обмеженню свободи вислову. Всі міжнародні конґреси ПЕН-Клюбу в п'ятдесятих роках були виповнені протестами проти арештувань письменників у комуністичних країнах.

Цьогорічний Конґрес ПЕН - Клюбу в Ню Йорку заповідається найчисленнішим. З уваги на місце конґресу його значення у великій мірі може зрости. Останній конґрес в Ню Йорку відбувся ще в 1924 році.

Цьогорічний конґрес спонзорує Американський осередок ПЕН - Клюбу, що нараховує 800 членів. Це — складова частина світового об'єднання ПЕН, вповні незалежна, як і кожний інший осередок. Велику ролю в цьому осередку відіграє Комітет для допомоги письменникам у в'язниці, який від років веде акцію за звільнення тих письменників, що їх тоталітарні режими тримають в ув'язненні.

34-ий Конґрес ПЕН-Клюбу відбуватиметься в Нюйоркському університеті, в самому серці Ню Йорку. Почнеться він у неділю, 12-го червня. Офіційно відкриє конґрес президент ПЕН-Клюбу Артур Міллер в понеділок 13-го червня, о 10-ій год. перед полуднем.

Наради проходитимуть по секціях, а головною темою нарад буде: „Письменник як незалежний дух". Конґрес насвітлить становище письменника до сучасних соціяльних знань, відношення письменника до інформаційної літератури, значення письменника в нашій добі електроніки й технології, як також насвітлить постать письменника як особливу появу в суспільному житті. Запляновано зустрічі учасників конґресу, відвідини мистецьких осередків Ню Йорку, як також читання оригінальних і перекладних поезій в різних мовах. У п'ятницю, 17-го червня відбудеться в готелі „Пляза" бенкет.

34-ий Конґрес ПЕН-Клюбу важливий і для українських письменників. Деякі з наших письменників є членами ПЕН - Клюбу, оформлені в Осередку Письменників в екзилі. Об'єднання Українських Письменників „Слово" внесло було до Президії Міжнародного ПЕН звернення в обороні переслідуваної в Україні большевицьким режимом молодої української літератури. Наші письменники — члени ПЕН намагатимуться, щоб ця нова хвиля переслідувань української літератури в Україні була засуджена 34-им конґресом. Крім цього присутність на конґресі понад 500 визначних письменників світової літератури дасть нагоду пізнати прихильних нам діячів літератури і зацікавити їх українською літературою. До участи в нарадах і в усіх імпрезах ПЕН - Клюбу уповноважені виключно його члени, як також зареєстровані і впроваджені членами гості.

Від Об'єднання Українських Письменників „Слово" офіційно беруть участь у Конґресі ПЕН - Клюбу в Ню Йорку голова Об'єднання Григорій Костюк і секретар Об'єднання Остап Тарнавський.

Т.

● **В'єтнамські антирежимові й антиамериканські студенти,** які кілька днів тому вдерлися до будинку американського консуляту в місті Гуе, по-вандальськи нищили кімнату за кімнатою. Вони облили середину будинку газоліною і спалили його дотла, однак оціліла кімната тайних кодів, яка мала залізні стіни і спеціяльні двері.

● **Північно-в'єтнамські комуністи** дозволили британській телевізійній компанії зняти на телевізію інтерв'ю з двома американськими старшинами - пілотами, які дістались до комуністичного полону. Ті старшини протестували, що північно-в'єтнамські власті вважають їх за кримінальних злочинців, а не воєнних полонених, бо — мовляв — ЗДА не виповіли війни Північному В'єтнамові. Пропаґандивну промову на тій телевізійній передачі виголосив головний ватажок комуністів Го Чі Мінг.

Д-р Дмитро Капітан

ҐЕСТАПІВСЬКІ ЗВІРСТВА В КАЛУЩИНІ

(2)

Після того я і два калушани, п. К. та старший Долинка, опинилися в підземній камері, де застали 15 українців та одного поляка.

З друзів недолі пригадую ще поліциста, вістуна Дунця з Надвірної, поліциста Ж. з Калуша.

Від першої ж ночі нас обсіли воші і так докучали, що ми зовсім не спали. Докучала й спрага. На додаток щокілька хвилин приходив ґестапівець, і тоді ми мали схоплюватися і стояти на струнко. Він забирав чергову жертву і відходив. На допитах звичайно тортурували. Допити відбувалися переважно вночі. Неприємно робилося, коли скреготів у дверях ключ і падало слово „Ахтунг!"

На прохід нас не виводили, тож ми проходжувалися по кімнаті один за одним — гусаком. Ми не могли обголитися і по бородах розпізнавали, хто найдовше сидить у тюрмі. Основним нашим заняттям було биття вошей. Деякі молилися. Пригадую, як старший Долинка клячав в кутку, склавши руки до молитви. Він ніби передчував свою долю: був розстріляний разом із сином, що сидів у сусідній камері.

Та не зважаючи на всі ці переживання, ми не піддавалися розпуці. Кожний з нас по черзі мав розповідати якусь історійку. Крім того, ми порозумівалися з в'язнями сусідніх камер вистукуванням в стіну. В такий спосіб я довідався, що в одній із камер перебував д-р Ярослав Кучерський, мій колеґа з студентських часів. На допиті його сильно побили, а потім розстріляли.

Оглядаючи камеру, ми побачили надряпані на стінах прізвища тих, які сиділи тут перед нами. Я зустрів прізвище В. Кіца, ветеринарного лікаря, який був арештований кілька місяців раніше. По трьох тижнях ув'язнення його розстріляли на ринку в Станиславові.

Раз на тиждень ми одержували „з волі" буханець хліба. Хліб ділено на рівні частини, бо ніхто не знав, чий хліб кому належить.

Тяжко було курцям, яким не вільно було курити.

Третього дня мого перебування в тюрмі я набрався фурункульози. Я чув, що маю гарячку. Дижурний камери попросив закликати лікаря. Прийшов лікар жид, прізвища не пригадую. Він пошепки поскаржився мені, що його рідню зліквідували. Жадних ліків він не смів давати в'язням. Порадив видерти кусок власної сорочки, намочити в воді і прикладати до руки. Ще раз перепросив, що нічим не може допомогти.

Ніхто з нас не знав, за що властиво сидить. Ґестапівці ловили людей як попало, часом як закладників і для постраху населення розстрілювали. Допити йшли звичайно з биттям, часом вбиванням трісок поза нігті. Оповідали, що ґестапівці послуговуються також електричним струмом.

Найбільше ув'язнених було із Калущини та Надвірнянщини, де протинімецький резистанс був досить сильний. Наші лікарі були втягнені в резистанс, інакше воно й не могло бути. „Хлопці" приходили лікуватися самі, а то приїздила підвода і забирала лікаря до тяжко хворих. Хоч все це робилося таємно, Гестапо часом довідувалось про нашу роботу. Ось так розстріляно д-ра Кучерського, якому доказали лікування хворого.

Чи знає Гестапо про випадки, коли й мені приходилось лікувати „хлопців"? Ця думка хвилювала мене. Потішав себе тим, що маю підвищену температуру, і тому не буде так боляче відчувати всього того, що зі мною робитимуть.

На п'яту ніч викликали мене на допит. Вели коридором, якимсь подвір'ям, знову коридором. Нарешті ґестапівець звелів обернутися до стіни і стояти нерухомо. Нагло я почув страшні крики. З кімнати вилетів якийсь опришок і крикнув: „СС-ман, вассер!" Що там було далі не знаю, бо мене повели до якоїсь кімнати. Ґестапівець відчинив двері і штовхнув мене всередину.

Кімната була ясно освітлена і тепла в порівнянні з нашою камерою. За столом сиділи два мужчини і жінка. Остання, властне, сиділа на колінах одного з тих ґестапівців. Списали мою біографію, а потім той, що забавлявся жінкою, спитав мене, чи я знаю кравця Д. і чи бував у нього на таємних сходинах. Я відповів, що кравця Д. знаю і бував у нього, бо він робить мені убрання, але на ніяких таємних сходинах у нього не був. На це ґестапівець скочив, підніс палицю і закричав по-німецьки: „Ви, українська інтеліґенція, бунтуєтеся проти німців, ми вас визволили, а ви віддячуєтеся бунтами! Ти, як повітовий лікар, мусиш заспокоювати бунтарів!" Опришок накричався і замовк. Я також мовчав, бо не мав фізичної сили доказувати йому, що в той час, як нас тортурують і розстрілюють, як на глум за вікнами крамниць висить портрет Гітлера з написом „визволитель". На диво, про лікування упівців ґестапівець не сказав ані слова.

Нагло щось заговорила жінка до ґестапівця, і він на моє здивування крикнув: „Марш, забирайся, я покличу тебе пізніще!"

Але не кликано мене протягом двох днів, а потім оголошено, що я, кравець Д., інженер П. і директор К. „тимчасово звільнені". Звільнено тоді коло десятьох хлопців з Надвірної та Станиславова. Перед звільненням кожний з нас мусів підписати заяву, що не буде розказувати того, що бачив, чув чи пережив у тюрмі. Тяжко було повірити, що ми вільні. Жаль було друзів, що лишалися. З сльозами в очах ми прощались. Деякі з них, що пізніше вийшли з тюрми, лишилися вдома, а деякі живуть тепер в Америці.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(7)

Марія Кульчицька, Іванцева мати, народилася в 1835-му році.[2] Докладніші відомості про неї подав довголітній парох Ясениці Сільної о. Іван Негребецький в статті „До родоводу Івана Франка" („Літ.-Науковий Вістник", 1926, липень-серпень, ст. 232-234).

„Марія, мати Івана Франка, — пише о. І. Негребецький, — була шляхтянка з роду Кульчицьких по вітцю, — з роду Гвоздецьких по матері; шлюб давав їй о. Гвоздецький, парох Волосянки, близький спорідненням, умисно про те прошений. Се документні факти". (ст. 232).

О. Ів. Негребецький дивується, що тоді, в 1855-му році, коли „шляхоцькі традиції були в повній силі, шляхтянка повнородна, 20-літня, отже маючи ще час на видання, входить в мезаліянс з 45-літнім вдівцем", бо Яць Франко в метриці вписаний не як „шляхтич", а як „коваль" (фабер ферраріус). Отець Негребецький знаходить розв'язку цього дивного факту: „психіка шляхти ходачкової з часів панцизняних уважає собі рівнорядним чоловіка чину, пожиточного загалові, хоч би він був зайда ремісник-коваль (в Ясениці Айзенбарт, Бавм, Кетнер). Так що до сеї психіки обі сторони були рівнородні". (ст. 233).

Родовід Кульчицьких такий: Олександер Кульчицький прийшов, як родоначальник до Ясениці з „економії" в котромусь недалекому селі. Він помер на 70-му році життя в 1849-му. Був він батьком єдиного сина Николая, який помер 1846-го року. Николай жив у селі Підбужі, де мав свою „економію", і де оженився Николай Кульчицький, — це дід Івана Франка по матері. Він одружився з Людвікою, донькою шляхтича з Підбужа Василя Гвоздецького. І там в Підбужі народилася мати Івана Франка Марія. Її батько Николай десь перед 1838 роком перенісся до Ясениці, бо народжений його син Павло 1-го липня того ж року вже має як місце народження — Ясеницю. Павло дістав у спадку господарство від батька, і в нього мешкав два роки Іван Франко, коли навчався в ясеницькій школі.

Николай і Людвіка Кульчицькі мали шестеро дітей. Щоб пізнати середовище, з якого вийшла мати Івана Франка, до речі буде згадати про братів і сестер Франкової матері. Діти Николая і Людвіки Кульчицьких: 1. Іван, ур. 1832 року, згинув у „повстанні"; 2. Леон, ур. 1834, офіцер, помер у Львові, як ліквідатор каси; 3. Марія, ур. 1835, померла 1872. (Ці діти народжені в Підбужі); 4. Павло, ур. 1838; 5. Ігнатій, ур. 1840, професор (учитель) в Куликові; 6. Домініка, ур. 1844, одружена з Ів. Терлецьким.

Треба згадати ще О. Гвоздецького, дядька Івана Франка, якого майбутній поет відвідував, коли був учнем гімназії. Цей брат бабці І Франка відвідував свою сестру Людвіку Кульчицьку в Ясениці Сільній, як про це пише о. Негребецький, та присилав їй воли, вівці, корову муку, а „по його смерті прислано бабуні (Людвіці) всякі рухомості" (ст. 233).

Людвіка Кульчицька мусіла бути енерґійною жінкою, коли їй вдалося виховати і дати освіту аж шістьом дітям. Отець Негребецький твердить, що вона мала вплив на виховання Івана Франка, який мешкав у її домі два роки, коли вчився в ясеницькій школі, а пізніше її часто відвідував. Вона померла 24 березня 1871-го року, а її чоловік ще в 1846-му році. Отець Негребецький пише про неї, що її характеризують, як дуже учинну, помічну людям, строгу на всяке зло, — під її впливом виховувалася мати Франка і сам Франко. По смерті мужа вона підупала на маєтку, і рятував її брат о. Гвоздецький. Старі люди згадували, що „в неї була міць книжок і писань; попалено все, коли на Івана Франка була ревізія ". (ст. 234). (Тут треба згадати, що Людвіка померла 1871-го року, а Івана Франка вперше арештовано аж у 1877-му році, отже книжки забрано не в неї, а в її сина Павла! — Л. Л.).

На нашу думку, о. Ів. Негребецький, сам шляхтич, занадто підкреслює те, що „дідицтвом родинним Івана Франка був духовий аристократизм бабки Люд-

[2] В книзі „Іван Франко у спогадах сучасників" впорядники подають невірну дату народження Марії Кульчицької — 1832 рік.

(Далі буде)

ТИЖДЕНЬ В ТОРОНТІ

Торонто це, — не тільки канадійське місто, це також і місто українське. Коло 60 тисяч українців живуть в ньому. Тут осідки православного і католицького Єпископів, тут десятки різних наших організацій а численні зі своїми центрами, великі парохії, зі школами, народними домами і т. д. Немає закутка, деб ви не почули української мови. Навіть і в Ситі голлі та в Онтарійському Парламенті, працюють люди українського походження, там також і наші міністри. Наша преса у більшості заступлена в Торонті. Прийшли ми до переконання, що і „Свобода", найповажніший наш щоденник повинна мати тут свого кореспондента. Тому починаючи цим тижнем, будемо поміщувати коресподенції від нашого кореспондента, громадського і союзового діяча п. В. Дідюка. За тісну з ним співпрацю будем вдячні. (Редакція „Свободи").

— о —

Відділ Комітету Українців Канади в Торонті з доручення Централі КУК у Вінніпезі спільно з відділами КУК на терені Онтаріо і Квебеку влаштував 28-го травня Маніфестаційне Віче в Оттаві під гаслом „За свободу народу і самостійність України". На вічу промовляли представники канадійського політичного життя, українським промовцем був п. М. Плавюк — заступник президента Централі КУК.

— о —

Як щороку Епархіяльна Управа Братства Українців Католиків Торонтської Епархії влаштувала Зеленосвяткові Поминки Соборною Панахидою за поляглих героїв України, яку відправило чисельне духовенство 29 травня на цвинтарі Мавнт Гоп в Торонті. Громадська збірка із цієї нагоди на українських інвалідів й впорядкування могил, мала успіх.

— о —

Завершуючи святкування 40-річчя від створення Спілки Української Молоді на українських землях, Осередки СУМ Південного Онтаріо влаштовують в неділю, 12 червня Свято Весни на Оселі „Веселка" біля Актону. Програма дня буде на високому рівні. Попередніми роками Сумівські Свята Весни все стягали велике число учасників.

— о —

На другому З'їзді 21 і 22 травня Союзу Українських Канадійських Ветеранів Східньої Канади на голови обрано д-р Ф. Мартинюка з Гамилтону, а на секретарів адв. Мирослава Романюка і Миколу Кошика.

— о —

Владика Торонтської Української Католицької Епархії Преос. Кир Ізидор іменував Всесв. о. д-ра Романа Даниляка Канцлером Торонтської Епархії. Дотеперішній канцлер Всеч. о. прелат В. Філевич, звільнений із цього становища.

— о —

Гурт громадян, промисловців і професіоналістів створили нову українську установу Високошкільну Стипендійну Фундацію, яку очолив сенатор П. Юзик. Фундація ставить собі за завдання благородну ціль допомогти в осягненні високих студій здібним дітям батьки яких не є в змозі це зробити. Допомога ішла б шляхом заощадження і забезпечення дітей.

— о —

Фільм „Жорстокі світанки" вже на викінченні та буде висвітлюваний в Канаді й Америці. Треба з признанням відмітити великий вклад гурту людей, що поставили собі за завдання направду гарну ціль, Замало говорити про УПА, треба зафіксувати її дію, показати молодому поколінню. Фільм був накручуваний в околиці Торонта й Ошави новозорганізованою, спілкою яка зробила велике діло. Великий барак спілки це немов воєнний арсенал із збруєю: советською, німецькою, американською. Навіть танки були в дії. Керівники спілки дякують за допомогу від канадійських військових чинників воєнними матеріялами.

— о —

Народня Фундація ім. Т. Шевченка проводить збіркову акцію на терені Торонта, яка досі принесла суму коло вісьмох тисяч долярів.

— о —

Виховна Комісія СФУЖО разом із таборовим проводом рішила і в цьому році провадити півоселю-табір в місцевому Гай Парку. Попередній досвід показав, що такі півоселі є добрими і конечними для тих дітей, які із різних причин не можуть брати участи в літніх таборуваннях. Вік дітей від 6 до 12 років життя. Півоселя буде називатись „Зелений Гай".

— о —

Громадський Комітет, зложений із представників громадських організацій, відбув при кінці квітня зустріч із торонтським Єпископом Преос. Кир Ізидором та обмінявся думками в таких справах, як обряд, мова і календар, піддержка Українського Католицького Патріярхату, участь священиків у громадському житті, українське католицьке шкільництво. Як повідомляє виданий із цієї нагоди комунікат, порушені справи знаходили повну піддержку Владики, який просив представників організацій, щоб вони допомогли йому у розв'язці всіх проблем спокійним і конструктивним способом.

— о —

Наш відомий співак-баритон Осип Гошуляк співатиме в Канадійській Опері в Окіф Центрі в Торонті. Дирекція оперного театру заанґажувала нашого маестра на весь поточний сезон. Ми вже часто мали нагоду милуватись приємним, шовкової барви голосом Осипа Гошуляка під час його виступів в С. Б. С. і на українських сценах. Музична критика, чужа і українська, оцінює високо спів О. Гошуляка.

В. Дідюк

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ДУЖЕ ДОБРІ ВИГЛЯДИ НА ПРАЦЮ мають всі ті, які кінчають академічні студії цього року. Деякі випускники мають запропоновану працю по 850 дол. місячно. Всіх випускників цього року є майже 700,000. Деякі з них не зможуть почати фахово працювати, бо мусять відбувати військову службу. Корпорації й компанії приймають радо на працю і тих, які можуть бути покликані до військової служби. Найбільший попит є за інженерами, хеміками, фізиками і математиками, — заявив секретар праці Вірц.

ЦЬОГО РОКУ ЗАПАСИ ЗОЛОТА ЗДА в перших чотирьох місяцях зменшилися на 138 мільйонів долярів, а минулого року в цьому самому часі запаси американського золота зменшилися на 991 мільйонів дол. В січні й лютому запаси золота були навіть збільшилися на 5 мільйонів дол., в березні зменшилися на 73 мільйони, а в квітні зменшення становило 70 мільйонів дол. Сподіваються, що і в травні запаси золота ЗДА також зменшилися, але Рада Федеральної Резерви не подала ще про це статистичних даних.

ІНДОНЕЗІЯ ВИЗНАЛА СІНҐАПУР, який, бувши складовою частиною Маляйзії — виступив з Маляйзії в мин. році. Між Маляйзією та Індонезією прийшло теж до замирення, яке вимагає ще офіційного оформлення — відповідного договору й нав'язання дипломатичних взаємин.

Протест ПАБНА проти консулятів СССР в ЗДА

Стоять зліва: д-р Ґерардо Торо, делегат Кубинської Організації у Вашинґтоні, інж. В. Маєвський, голова 17-го Відділу ООЧСУ у Вашинґтоні, дост. сенатор Рассел Б. Лонґ, який прийняв делеґацію ПАБНА, одержує петицію, п-ні Ґразіна Крівіцкас (литовка), п. Т. Царик, секретар ПАБНА у Вашинґтоні, п. С. Рудзітіс (лотиш), п. В. Вікснінс (лотиш), вручає петицію. Несхоплені на фотографії ще два телеґати: п. А. Васаітіс (литовець), і п. А. Кандрювіс (лотиш).

Вашинґтон, Д. К. — 12-го травня делеґація Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів — ПАБНА зложила на руки дост. сенатора Расселя Б. Лонґа (демократа з Луїзіяни), петицію-протест проти ратифікації консулярного договору між СССР і ЗДА.

Подібну петицію делеґація ПАБНА зложила на руки дост. сенатора Еверета М. Діркcена, голови сенатської меншости, 26-го січня. Теперішня петиція доповнена додатковими трьома тисячами підписів, стверджує, що ратифікація такого договору вийде виключно на користь СССР, і дасть совєтським аґентам більшу свободу рухів в їхній підривній роботі; в посиленні шпигунства, користаючи з дипломатичних привілеїв.

Петицію підписали: білоруси, естонці, козаки, кубинці, литовці, лотиші, німці, словаки, українці, хорвати й ін.

Відділ ПАБНА в Шикаґо зібрав коло десяти тисяч підписів. Ця акція продовжується.

Сенатор Р. Б. Лонґ, який є віпом демократичної більшости в Сенаті ЗДА та членом Сенатської Комісії Закордонних справ, заявив, що він поділяє становище ПАБНА відносно ратифікації цього договору та голосуватиме проти нього. Сенатор Лонґ висловив признання делеґації за її корисну працю, заявляючи їй свою піддержку.

В склад делеґації входили: п. Т. Царик, секр. ПАБНА у Вашинґтоні, інж. В. Маєвський, голова 17-го Відд. ООЧСУ у Вашинґтоні (від українців), д-р Ґерардо Торо (кубинець), п-і Ґразіна Крівіцкас і п. А. Васаітіс (литовці), п. С. Рудзітіс, п. В. Вікснінс і п. А. Кандровіс (лотиші).

Ця делеґація на спеціяльній авдієнції у дост. сенатора Пол Г. Даґлеса (демократа з Іллиной) під час якої сен. Даґлес заявив, що він голосуватиме проти ратифікації консулярного договору, якщо буде така пропозиція в Сенаті. Сенатор підкреслив, що цей договір являється небезпечним для нашої країни, був би кориснішим для СССР, давав би змогу посилити шпигунство та пропаґанду. В розмові сен. Даґлес підтвердив своє позитивне становище відносно резолюції Тижня Поневолених Народів, даючи свою згоду стати почесним Головою Громадського Крайового Комітету для відзначення Тижня Поневолених Народів в Шикаґо, Ілл. Він висловив подяку і признання делеґації за цінну й жертвенну працю.

Пресове Бюро ПАБНА

Денвер, Колорадо
ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ ПРИ ПРАЦІ

30 квітня в залях Пластового Дому заходом Сеньйорату відбувся Чайний Вечір для пластової молоді, батьків і громадян.

Вечір відкрив Станичний пл. сен. М. Маренін, приятель пластової молоді. Він заповів, що важною точкою в програмі вечора буде змаг пластунів-новацтва і юнаків за найкраще виголошення поезій Тараса Шевченка.

До змагу приступило 9, 5 з новацтва і 4 з юнацтва. Мистецький виступ молодих змагунів оцінило жюрі в особах проф. Ст. Глушка, пані Е. Винар і пані О. Хадай. До виголошення зголошено 30 назв віршів Шевченка. Зі зворушенням прислухувалися батьки вельминадійної нашої пластової молоді, як їхні діти з відчуттям і зрозумінням віддавали поезії нашого найбільшого поета. За найкраще виголошені вірші призначено чотири нагороди. До оцінок деклямацій бралося також під увагу кількість вивчених віршів. Голова жюрі проф. Ст. Глушко звернувся до змагунів промовою. Він підчеркнув значення культу в честь Тараса Шевченка, якого наша пластова молодь так глибоко цінить і шанує, та заохотив пластунів до дальшої ще кращої праці над собою і до ще кращих успіхів. Вислід змагу був слідуючий: 2 перші нагороди (більші оправлені Кобзарі) одержали — Настуня Кметюк, новачка і юнак Віктор Карен. 2 другі нагороди одержали — новак Володимир Цебрій і юначка Дада Фіґлюс, яка вивчила 7 віршів. На признання заслужили також новачка Арета Масляк і юначка Леся Волянська. Треба признати, що ця точка вечірки під оглядом виховним була доцільна і випала вдало. Приємна атмосфера господарів Вечора при смачнім буфеті, який дбайливо зорганізувала голова Сеньйорату пані Л. Кузьмич, задержала молодь і старших при веселій гутірці до пізнього вечора. Хочеться зауважити і просто подивляти так чисельно малу Денверську громаду українців, які зуміли в короткім часі розбудувати майже всі ділянки нашого суспільного життя. Приємно вражає це, що на кожню імпрезу заініційовану УКК чи іншими культурними тутешніми організаціями, приходять майже всі українці Денверу.

Приклад дійсно гідний до наслідування.

гостя

● **Потепліло і зачинаються бурі** з громами. В місцевості Павелл, Вайомінґ, грім убив одного робітника, який працював на полі і мав при собі металеву скриньку з радіом, яку грім розбив на куски. Поранена була і одна дівчина, що працювала на полі. Під час громовиці не перебувати коло металевих предметів, які притягають громи.

Ріджайна, Саскачеван
ПРОФЕСІОНАЛІСТИ ВІДЗНАЧИЛИ СВОЇ РОКОВИНИ

Клюб Українських Професіоналістів і Промисловців у Ріджайні відзначає в березні кожного року роковини свого оснування. На відзначення прибувають також жінки членів. В березні припадають роковини Тараса Шевченка, тому програма звеличує і цю подію.

Хоч цьогорічна інфлюенца не пощадила теж членів клюбу, проте в понеділок 28 березня 1966 р. в год. 7 вечора до готелю „Ваґабонд Мотор Ін" прибуло 42 особи. Вони за спільною вечерею відзначили 6-річчя існування клюбу.

Д-р мед. Олександер Василенко, голова клюбу, привітав присутніх і попросив Мих. Гоменюка, щоб сказав похвальне слово на честь жіноцтва. М. Гоменюк вдало вив'язався зі свого завдання, за що отримав оплески. Йому відповіла Шіла Созонкі, жінка секретаря клюбу. Хоч вона шотляндського роду і недавно прибула до Канади, то коротке слово закінчила по- українськи. Вона хоче опанувати українську мову в слові і письмі. При цій нагоді члени попрощали п-во Созонків, які переїздять до Оттави, де адв. Е. Созонкі отримав працю у Федеральному Уряді. Попрощали теж Василя Ліску, який переїхав на працю в радіовисильні СВС до Вінніпеґу.

Минулого року Управа клюбу, передаючи місцевій університетській бібліотеці колекцію довідкових книжок про Україну, порішила перебрати патронат над розбудовою україніки в цій же бібліотеці та її кожного року збільшувати по своїй спромозі. Д-р Богдан Казимира поінформував зібраних, що цього року знову передадуть університетській бібліотеці в червні 30 до 40 довідкових книжок, вартости коло $200.

В Шевченківській частині вечора присутні вислухали записане на тасьмі півгодинне радіомовлення на пошану Т. Шевченка, що його спонзорував клюб і передавав 10 березня з місцевої радіовисильні СОМК. Рішено початки передавати в наступному зимовому сезоні постійні українські радіомовлення.

Входячи в сьомий рік праці, Управа Клюбу старається продовжувати й збагачувати добру традицію. Головним завданням є пожвавити працю між професіоналістами українського роду, втягнути їх до клюбу, освідомити канадійців іншого національного походження про життя українців.

Успішними засобами, в праці клюбу, крім сходин із доповідями на українські теми, було встановлення стипендій для учнів гайскулів в Ріджайні за найкращі осяги на курсах української мови, патронування розбудови україніки в бібліотеці місцевого університету, спонзорування українських радіомовлень, улаштовування товариських підпринять, приготування заяви, яку передали Королівській Комісії в справах двомовности і двокультурности, участь в праці місцевого Відділу Комітету Українців Канади тощо.

Головами клюбу дотепер були: Василь Ліска, інж. Зенон Васараб, Юрко Процюк, Михайло Гоменюк, д-р Петро Воробій і д-р Олександер Василенко.

Клюб має 40 членів. Якщо професіоналісти українського роду в Ріджайні належно зрозуміли б, яку ролю може відограти клюб у житті місцевої української спільноти, то він легко міг би перейти число 100 членів.

Н. Н.

Українець доповідав на зібранні Ради Громадянства

Вінніпеґ. — Тут відбулося 2-го травня зібрання „Ради Громадянства" під головуванням Дж. Гааса, Президента Ради, в якому взяли теж участь представники українського організованого життя в особах пана С. Радчука (від Комітету Українців Канади), пані Ольги Войценко (від української преси), інж. Т. Боднара з Вінніпеґу та ін. На запрошення Президії зборів довшу доповідь про працю Королівської Комісії для справ двомовности й двокультурности в Канаді виголосив член комісії — професор Яр. Рудницький. Він подав огляд дотеперішньої праці та схарактеризував Комісію як одну з найважливіших, коли йде про дослідження основних питань канадійської дійсности. Комісія працює над підготовою рапорту й рекомендацій, що заплянованї на осінь 1966 року.

„МАНДРІВКА по МУЗЕЯХ ЗАХІДНЬОЇ ЕВРОПИ"

Ню Йорк. — 26 травня ц.р. відбулися ширші сходини Нюйоркського Відділу Об'єднання Мистців Українців Америки, після яких мистець Богдан Певний висвітлював прозірки на тему „Мандрівка по музеях Західньої Европи". На тих прозірках були показані: Старий Рим, Венеція, Фльоренція, Рим з Сикстинською каплицею і кімнатами Рафаеля у Ватикані, Толедо, Амстердам і Гарлем, Париж і Лондон.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Пассейк, Н. Дж.

ВІДЗНАЧЕННЯ О. МИТР. ПРОТ. Т. ФОРОСТІЯ

Українська Православна Церква св. Вознесіння в Пассейку, 3-го квітня пережила світлу хвилину з приводу посвячення і возложення на голову настоятеля церкви о. митроф. прот. Т. Форостія митри. Зібралась велика громада, щоб взяти участь у Сл. Божій, яку правив о. парох у сослуженні о. д-ра Клодницького та о. прот. Б. Желехівського. По проповіді о. д-ра Клодницького з доручення Владики Арх. Мстислава о. Клодницький посвятив мітру, що її о. митроф. прот. Форостій отримав ще в жовтні 1965 з рук Вл. Митроп. Іоана, а яку тепер в подарунку справила парафія. В імені Владики Арх. Мстислава о. д-р Клодницький привітав тепло о. настоятеля митроф. прот. Т. Форостія і побажав йому всього добра в дальшій праці в Христовому винограднику.

По Службі Божій в парафіяльній залі зібралось понад 200 осіб, щоб бенкетом відзначити цю подію. На бенкет прибули ще отці: о. митроф. І. Гундяк, о. митроф. А. Селепина, о. прот. М. Харіщак, о. П. Мелех та о. М. Рибачук, сусід із Кліфтону. Бенкет проходив у торжественній атмосфері. Бенкетом проводив тостмайстер п. В. Сосонка. Перший промовив о. прот. Б. Желехівський з доручення Консисторії. Він відзначив заслуги о. пароха, який слушно заслужив собі такий високий сан у Святій Правосл. Церкві, будучи й заступником Голови Консисторії. Із зворушенням промовляв наступний промовець — о. митроф. А. Селепина, який вказав, що мітра й відзначення, несуть нові зобов'язання, і радість нинішня не тільки особиста о. митроф. Форостія, але це радість цілої церкви. По англійськи вітав о. Мітрата Форостія, о. митроф. І. Гундяк. Тепло вітав о. пароха сусід о. М. Рибачук, підкреслюючи, що мітра, це найвища нагорода для священика, заслужена це нагорода й радість всієї громади, що має парохом не звичайного священика, а з почестями. о. прот. М. Харіщак підкреслив, що минули часи, коли парохіяни не доцінювали ролі священика в громаді. Тепер люди стараються своїм священикам зробити щось приємного і ось парафія в дарі принесла мітру о. Форостієві, чим належно оцінила його довголітню працю. Що о. митроф. прот. Форостій доступив такої почести в Церкві, сказав промовець, то тут і заслуга пані-матки Нусі.

Сам о. прот. М. Харіщак завдячує о. митроф. прот. Форостієві свій приїзд до Америки. Ще вітав о. пароха о. П. Мелех по-англійськи від себе і по-українськи від Ліґи Правосл. Молоді.

Від Церковного Уряду вітав свого пароха голова інж. І. Марчишин, касир П. Дуткевич та дир. хору професор О. Головацький. Промовців присутні нагороджували спонтанними оплесками. Зі зворушенням відповідав всім о. митроф. прот. Т. Форостій, і у своєму слові змалював важкий шлях, що йому прийшлося майже в 30-літній священичій праці пройти в Канаді і в Америці. Дякував парохії за дар і за гарну співпрацю. Мітра о. Т. Форостія виконана в Еспанії і є однією з найкращих в ЗДА. Після бенкету всі отці зібралися ще в хаті о. пароха й тут під проводом пані-матки Желехівської проспівали грімко „Многії літа!" Вже вечір западав, як гості покидали гостинні пороги о. митроф. прот. Т. Форостія, якому бажаємо дальших успіхів в Христовому винограднику на славу рідної Церкви й рідного Народу, якому відданий від ранніх літ свого життя.

(пяк)

Новий український фільм

Після трирічної важкої праці членів і симпатиків Українського Фільмового Клюбу в Ошаві, Онт., зближаємося до успішного завершення. Виринуло було питання чи вдасться накрутити довгоетражний звуковий фільм з української тематики? На згадане питання, ніхто не збирався конкретно відповісти, можна було зауважити песимістичні відповіді і насміхання наших людей.

Але ініціятивна мрія була сильна і з кожним днем зростала, хоч доводилось переборювати багато труднощів. Сильна віра і хотіння все можуть перемогти і довести запляноване проєкт до кінця. На фільм вибрано повість „Жорстокі світанки", за дозволом письменника Степана Любомирського.

Негайно приступлено до приготовання різних предметів з військової ділянки, необхідних для бойових дій.

Подібна боротьба 20 років пізніше переходила на вільних онтарійських теренах Канади під сильним оком фільмової камери. Початкова сцена кольорового фільму починається.

Аркадій Бісенко, майор червоної армії в бюрі полковника гарнізону отримав бойовий наказ зайняти певні терени, бо зауважено, за повідомленням тайної розвідки, що там знаходиться відділ партизан. Майор Бісенко, за походженням українець але душевно він утопився в московській комуні, власної ідеї немає, а московський штучний патріотизм, - це його найбільший приятель у виконуванні наказів своїх зверхників. Зближається авто-вантажна бойова колона Бісенка. Ось тут нечисленний відділ озброєних лицарів, ожидаючи наступу ворожої московської орди, і за хвилину загориться страшний бій. Поручник відділу УПА Бусач наказує допустити ворога ближче і в цю хвилину падуть ворожі мінометні зриви і вмить загриміли повстанчі кулемети.

Поручник Бусач спостерігає далековидом, що з усіх сторін наступають большевики, лише було чути його команду. „Ми окружені, міняти позиції!" Падають большевики, гинуть і повстанці, а ворожі загони здобувають перемогу. Тільки ще Бусач живим остався тяжко зітхнув, але краще гинуть, геройською смертю і знайти вічний спокій душі, як здаватись катам України. Виняв синьо-жовтий прапор, його підсвідомість читала вірну присягу відділам „Української Повстанчої Армії". Національний прапор на щоглі буйно повівав і вмить біля ного розірвався ворожий набій. Бусач лежав непритомний. Бісенко вже зближався і лише було чути його улюблену московську лайку. Командир частини повстанців опинився під ногами майора, що вірив у свою перемогу, але не надовго, бо інший відділ УПА, Левченка, вже наближався. Упали мінометні зриви, загриміли кулемети і автомати та ручні гранати. Між большевиками паніка настала, вони такого не сподівались, кожний, куди міг, втікав або трупом впав. Бусач і Бісенко трупом лежали,, а повстанці ранених забирали.

Спокійна фільмова камера усе дивне спостерігала і на кольоровий фільм укладала.

Це уривок із початку фільму. Бойових сцен є багато більше.

За все перебування української еміграції поза межами України — це одинокий довгометражний звуковий фільм, що характеризуватиме на екрані частину боротьби українського народу за права і волю України.

Д. Ш.

ЄГИПЕТСЬКА ПРЕСА, ПІДПОРЯДКОВАНА ДИКТАТОРСЬКОМУ РЕЖИМОВІ НАССЕРА, ПОНОВИЛА атаки проти ЗДА, яо їх обвинувачує за активне сприяння акції савді-арабського короля Фейсала створити бльок мусульманських „реакційних" країн проти Єгипту й інших „революційних" арабських країн (Сирії і Альжиру). Єгипетська преса закидає теж американській Центральній Розвідчій Агенції, що вона підтримує монархістів в Ємені, проти яких Єгипет зберігає в Ємені все ще кругло 70.000 війська.

Шикаго, Ілл.

Концерт „Трембіти" під Патронатом Дивізійників

Популярність, якою користується тут Братство к. 1-ої Української Дивізії УНА під патронатом якого відбувся концерт дітройтського хору „Трембіта", та добра реклама спричинилися до того, що 3-го квітня велика заля Шопена була вщерть заповнена. Так розпочався концерт трьох хорів „Трембіти": жіночого, чоловічого і мішаного під диригентурами д-ра В. Кушніра і Яр. Филипова.

Прекрасно репрезентувався жіночий хор в розкішних гуцульських строях. Другий раз вони вийшли на сцену в довгих світло-жовтих суконках з темно-синіми троядами. А на тлі такої групи красувалися античні постаті двох струнких пань — інструменталісток, що супроводили співи грою на арфі і флейті крім гарної гри піяністки. Чоловічий хор концертував в чорних костюмах.

Не беремось писати музичної рецензії на концерт. Хочемо занотувати ті враження, що їх викликали співи „Трембіти" на звичайного слухача. В програмі концерту були складні речі для виконання і поважні для сприймання пересічного слухача, але були й такі, що своїм змістом і виконанням покоряли всіх і вся.

Жіночий хор під диригентурою д-ра Б. Кушніра розпочав виступ ефектовним виконанням „Фрагментів" М. Леонтовича з опери „На русалчин Великдень" і „Танку русалок" М. Лисенка з опери „Утоплена". Чудовим співом була баркароля „Пливе човен" з чудовою грою голосів при знаменитій дикції з добрими переходами в піянах і форте. Це викликало бурю оплесків, яких публіка не щадила „Трембіті" під час всього концерту. „Гуцульський вальс" А. Кос-Анатольського з перекликами голосових партій навівав чари спогадів про Карпати.

Та ті елегічні настрої змінились з виступом чоловічого хору під батутою Ярослава Филипова. Це був наче хорал церковного ґрандіозного хору з басом, що наче бубон стелив тло співу псалма XXI — „Господи силою Твоєю" Д. Бортнянського. Другою точкою була „Рано вранці новобранці" К. Стеценка. Тут показав свою силу соліст П. Пахолюк, заповнивши своїм басом всю залю. Маршом УПА „Сотня Шума" в арр. Б. Кушніра закінчилась перша частина концерту.

Чудовим співом псалма XVI — „Прийдіть, гляньте на діла Господні" Д. Бортнянського почалась друга частина. Ц—ей концертовий спів на два хори під орудою Б. Кушніра можна сміливо назвати „концертом на концерті". Здавалось, що ми не в концертовій залі, а в храмі Божому. „Радуйся, ниво" — перша частина Кантати М. Лисенка у виконанню мішаного хору було радісним пунктом. Далі йшла пісня „Накрила нічка" Р. Купчинського в ар. Б. Кушніра, повна чудових акордів при мистецькому супроводі арфи й флейти. Слідували: „А вже весна" М. Лисенка, в якій хор показав силу своїх голосів, „Вдовонька" — лемківська характерна пісня М. Гайворонського з такими чарівно стихаючими закінченнями, що здавалось що це звуки ледве вловимі легесенького вітру. Кінчався концерт контатою „Єднаймося" К. Стеценка (соло Ів. Романів). Але заля греміла оплесками, жадаючи наддатків „Трембіта заспівала „Коломия - місто" А. Кос-Анатольського. з таким захопленням самих виконавців, що вся заля переняласся ентузіязмом вдоволення.

Кілька багатих китиць квітів від побратимів шикагівського хору „Сурма" та від протекторів концерту — Братства дивізійників були видимою нагородою диригентам і хористам „Трембіти". Принявши своїх гостей-хористів „Трембіти" обідом перед концертом, дивізійники тепер гостили їх вечірнім приняттям з щирістю, яка завжди панує у вояцькому побратимстві.

Антін Кущинський

СПОРТ

ВІСТКИ УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ".

В. Чижович, В. Каздоба, М. Павлишин і І. Савицький змагалися в збірній Гартфорду 24 травня проти передової англійської дружини Тотенгам, яка саме відбуває турне по ЗДА і Канаді. Зустріч закінчилася перемогою гостей 3:0.

Великий український спортовий день відбудеться в неділю 26 червня в українському селі Бавнд Брук, Ню Джерзі. Цю спортову імпрезу влаштовують спільними силами УСТ „Ч. Січ", Нюарк і Український Спортовий Клюб Ню Йорк. В програмі:

1. Футбольні змагання „Ч. Січ" — УСК за першість СУАСТ-Схід, 2. Відбиванкові змагання УСК — „Ч. Січ", чоловіків і жінок, 3. Товариські футбольні змагання „Ч. Січ" — УСК (перші дружини), 4. Забава з танцями до пізньої ночі.. Проводи УСК-у і „Ч. Січі" щиро запрошують усіх своїх членів і симпатиків взяти участь в цій спортовій імпрезі, та побачити в акції нашу молодь.

Управа Першої Української Футбольної Школи пригадує нашим спортовим Товариствам і всім заінтересованим, що вишкільний футбольний табір для молодих футболістів відбудеться на оселі „Верховина" від 28 серпня до 3 вересня. Вже зголосилося понад півсотні кандидатів, на жаль, подавляюча більшість чужинців. Зголошення продовжуються. По інформації можна звертатися до: Леонід Луценко, Миртл Аве, Ірвінгтон Ню Дж. 07101.

О. Твардовський

● **Найбільша французьк автомобільна** фабрика Реноль, власність держави, зробила умову з совєтським урядом, що вона зреорганізує совєтську автомобільну фабрику „москвичів" під Москвою та збільшить продукцію тих совєтських машин з 80.000 до 300.000 річно. Водночас французька державна летунська лінія „Ер Франс" дістала дозвіл від Пейпінґу на лети до Шангаю в Китай.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

ЧЕТВЕР, 9-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Укр. Нар. Дім — 316 Відд. в Рочестер, в год. 8-ій веч. На порядку нарад: піврічні звіти з діяльности і рахунків Т-ва; звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС і інші важливі справи. По зборах — товариська ґутірка з перекуською. Проситься чл. прибути. — Управа Т-ва.

П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЧЕРВНЯ 1966 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 371-ий Відд. в Січовій залі. Прохається чл. вирівняти свої залеглі вкладки. — Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 11-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассейк, Н. Дж. Буде звіт делеґата з 26 Конвенції УНС. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Дарахівщина — 275 Відд. о год. 7-ій веч. в залі церковній, Ґрін і Сасекс вул. Довгуючих членів, проситься вирівняти свої залеглості. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Збори Б-ва св. Ів. Хрестителя — 270 Відд. о год. 6:30 веч. в УНДомі при 96 Фліт вул. На порядку нарад маємо багато важливих справ до полагодження. Делеґати на 26-ту Конвенцію будуть звітувати. Просимо про численну участь. — А. Шарай, М. Баран, С. Островський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в приміщенні Укр.-Амер. Клюбу. Конвенційні делеґати здадуть звіт з 26 Конвенції УНС. Просимо чл. вирівняти свої вкладки. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, касир, В. Попович, секр.

CENTRAL FALLS, R.I. Місячні збори Т-ва І. Франка — 93 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі „Сивік Сентер". Буде звіт делеґата з 26 Конвенції УНС. Проситься чл. прибути та вирівняти місячні вкладки. — В. Трембач, голова, М. Іваницький, секр.

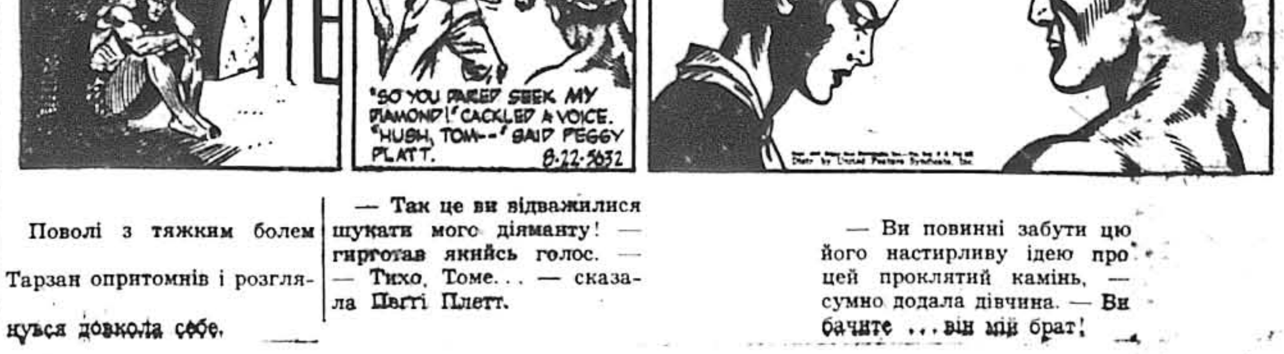
ДІТРОЙТ, Міш. Піврічні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. В програмі зборів: звіти членів Управи і звіти делеґатів на 26 Конвенцію УНС. Проситься про численну участь. В. Терлецький, гол., О. Рудницький, секр.

ЙОНҐСТОВН, Огайо. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 230 Відд. о год. 3-ій по пол. в своїй домівці при 914 Franklin Ave. Буде звіт делеґатів з 26 Конвенції. Проситься чл. прибути. — М. Мартинишин, гол., П. Ліщак, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УН-Дому при вул. Мартин. Буде звіт делеґата з 26 Конвенції УНС. Після зборів — збирання вкладок. — Леськін, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Побір чл. вкладок Т-ва „Дністер" — 430 Відд. за місяць червень відбудеться: в неділю, 12-го червня, в „Тризубі" в год. від 1-3 по пол.; в неділю, 19 червня, в Укр. Клюбі, при Френклін вул., в год. від 11:30-1:30 по пол.; в суботу, 25 червня, в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул. в год. 7:30-9:30 веч. Проситься вирівняти залеглості. — О. Бакай.

ТАРЗАН, ч. 5632. Пеґгі пр осить Тарзана . . .

Поволі з тяжким болем Тарзан опритомнів і розглянувся довкола себе.

— Так це ви відважилися шукати мого діяманту! — гирготав якийсь голос. — — Тихо, Томе. . . — сказала Пеґгі Плетт.

— Ви повинні забути цю його настирливу ідею про цей проклятий камінь, — сумно додала дівчина. — Ви бачите . . . він мій брат!